

*“Астана Медицина Университеті” АҚ
Ортопедиялық және балалар стоматологиясы кафедрасы*

Жүкті әйелдерге арналған стоматологиялық аурулардың профилактикалық бағдарламасы

*Орындаған: Тажиматов А.Р. 301 стом
Тексерген: Орынбаева Б.Ш*

Астана 2015 жыл

Жоспар:

I Кіріспе

II Негізгі бөлім

- *Жүкті әйелдерде жиі кездесетін стоматологиялық аурулар*
- *Жүкті әйелдерге арналған стоматологиялық аурулардың профилактикасы*

III Қорытынды

IV Пайдаланылған әдебиеттер

Kіpіcne

Жүктілік кезінде көп жағдайда тіс пен қызылиек зардап шегеді. Құрсақта жатқан сәби анасынан организмге түсетін “Са” өзіне алады. Егер анасы организмге қажетті тағамдарды жемесе оның ағзасы әлсіреп , тістері, шашы, тырнақтары нашарлай бастайды. Сонымен қатар қызылиектегі қанайналым жүйесі төмендейді, сілекейдің химиялық құрамы өзгереді, бұл ауыз қуысындағы қышқылды-сілтілі тепе-теңдікті бұзады. Сондықтан да жүкті әйел тағамында макроэлементтерге, минералдармен дәрумендерге бай тағамдарды жеу керек.

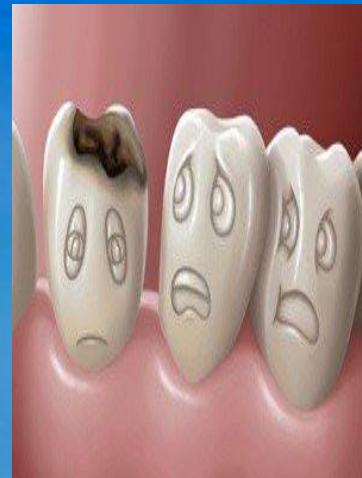
Жүктілік кезінде:

-кариестің 91,4 %,

-пародонт ауруларының 90 %,

- кариозды процестің 38 % кездеседі.

- Токсикоз кезіндегі жүктіліктің 2 кезеңінде кариес 94% дейін жоғарылайды, бұл токсикозға да байланысты болып келеді.*
- Жүктіліктің 2 кезеңінің соңында пародонт тіндерінің 100 % бұзылыстарын құрайды.*

Жүктілік кезінде стоматологиялық аурулардың өсуі бұл әйел организміндегі болып жатқан өзгерістермен ғана емес, сонымен қатар тістің қатты тіндерінің бұзылуы, ауыз қуысы микрофлорасының өзгеруі, тіс эмалі резистенттілігінің қышқылға төмендеуін жатқызамыз.

*Жүктіліктің ерте кезеңінде ауыз
қуысының уақытылы емес және
гигиенаның дұрыс сақтамауынан тістің
қатты тіндерінің, пародонттың
жағдайының төмендеуіне алып келеді.*

Жүкті әйелдерге

- терапиялық стоматологияның көмегі 94,7 %*
- ортопедиялық 56,1%,*
- жедел хирургиялық көмек 2,2 % алады жалпы жүкті әйелдер санымен есептегенде.*

*Тіс кариесі мен пародонт ауруларының профилактикасы жүкті әйелдерде **2 мақсатта** жүргізіледі: әйелдердің стоматологиялық статусын жақсарту және балалардың тіс кариесінің антенатальді профилактикасын жүзеге асыру.*

Жүктілік кезінде стоматологиялық ауруды алдын алу жөніндегі іс-шаралар стоматологиялық аурудың және жүктілік ауырлығын ескере отырып ұйымдастырылуы тиіс .

Жүкті әйелдің денсаулығы бала тісінің дамуына әсер етеді, әсіресе 6-7 аптада тістің ұрықтары (закладки) қалыптаса бастайды. Патология курсында тіс ұрықтарын зерттеген кезде, жүктілік кезінде құрсақта тіс эмалінің минерализациясы төмендейді, кейбір кезде тоқтайды. Ал постнатальді кезеңде тістердің минерализациясы жақсарғанмен, уақытша тістердің қалыпты деңгейіне жете алмайды.

Тіс-жақ жүйесінің қызметін бұзатын факторлар:

- Анасындағы экстрагенитальді патология*
- Жүктілік кезіндегі асқынулар (бірінші және екінші кезеңіндегі токсикоздар)*
- Нәрестеде немесе сәбилерде(дети грудного возраста) болатын аурулар*
- ерте жасанды қоректендіру (раннее искусственное вскармливание).*

Сондықтанда әйелдерге дұрыс тамақтану, әртүрлі дәрумендер (витаминотерапия), еңбек пен жақсылап тынығу режимі, яғни жалпы профилактикалық шаралар кешенің жүзеге асыру ұсынылады.

8-9 сағаттық тыныш ұйқы, таза ауада дем алу.

Тағам құрамы қажетті мөлшерде дәрумендермен микроэлементтер бай болу керек. Әсіресе жүктіліктің 1-кезеңінде организмге белок мөлшері түсуіне мұқтаж болады. Ал 2-кезеңінде организмге дәрумендер, микроэлементтер, минералды тұздардың түсуін қажет етеді. Жемістер мен көкіністерді тұрақты жеп отыру керек. Бастысы дәруменді өнімдерді қолдану керек және мынадай "Декамевит", "Ундевит", "Гендевит" сияқты поливитаминді дәрілерді қолдануға болады.

Прегнавит

Декамевит

Ундевит

Гендивит

“Прегновит” поливитаминді препараты құрамында минералды қоспалар, мынадай витаминдерден: А, Д2, В1, В2, В6, гидрохлорид, В12 цианокомплекс, пантотенқышқылы кальций, фурамат темірі, сусыз фосфат кальцийден тұрады. Жүктіліктің 4 айда- 1 капсуладан, 5-7 айында – 2 капсуладан, 8-9 айда – 3 капсуладан күніне осындай мөлшерде беріледі. Бұл дәрі әсіресе теміртапшылықты анемия, организмге темірдің тағаммен аз түсуі, сіңірілуінің бұзылуы, көп ұрықтық(многоплодие), баланы емізу кезінде қолдануға болатын ,нәтижелі дәрі.

Өте жақсы нәтижені көру үшін әйел өзінің жүктілік кезеңінде әйел консультациясынан гинекологқа және стоматологқа бағытталу(направлена) керек.

- *Сонымен қатар бала 12 айлыққа келгенше дейін емізік пайдалану ережелері рационсында қантты шектеуге (тәулігіне 20 граммға дейін) және сүт еміздігімен (соска-пустышка) қалай қолдану керектігі туралы насихаттау.*
- *Емдік-профилактикалық кешендер ананың және болашақ сәбидің денсаулығын стоматологиялық тұрғыда жоғары дәрежеде жақсартады.*

Жүктілік кезінде әйелдер 3-4 рет жоспарлы профилактикалық тексеруден өту керек. Емделмеген ауру тістер мен қызыл иектер болашақ ананың өзіне де, нәрестесіне де зиян келтіруі мүмкін. Ауру тудыратын микробтардың ауыз қуысындағы инфекция ошағынан қанның ағысымен ұрықжолдас арқылы өтуі мүмкін екендігі дәлелденген. Бұл жағдайда баланың жатырышілік инфекциясы пайда болады. Бала дүниеге келген соң анасының ауыз қуысындағы микробтар сүйген кезде немесе бір қасықты, шынаяқты пайдаланған, емізкті жалаған кезде балаға жұғуы мүмкін.

Жүкті әйелдердің стоматологиялық аурулар профилактикасының схемасы

Акушер-гинеколог

стоматолог

педиатр

Акушер-гинеколог

- 1. Алдымен әйелдер кеңесінен жүкті әйелді стоматологқа жіберу. (направить)*
- 2. Ауыз қуысының рационалды гигиенасына, қалай тістерді емдеу керек, кәсіби тістің гигиенасын қалай жүргізу керектігін түсіндіру.*

Стоматологта

- 1. Ауыз қуысын қарау, күнделікті тіс күтімі туралы нұсқаулар*
- 2. Ауыз қуысының рациональді гигиенасы туралы ілім*
- 3. Кәсіби гигиенаның 2-3 ай аралығында(с интервалом) жүргізу*
- 4. Балаларда тіс жарып шыққаннан кейінгі тіс күтімі*
- 5. Балалар тағамында қанттың мөлшері тәулігіне 20 граммға дейін болу керек және сүт еміздігін(соска-пустышка) қолдануды шектеу керек.*

Педиатрда

- 1. Емшек сүтімен емізуді насихаттау(Пропаганда грудного вскармливания)*
- 2. Күнделікті тамақ кестесінде қанттың мөлшерін тәулігін шектеу.*
- 3. Баланың тісі шыға бастағаннан кейін ата-анасымен бірге стоматологқа бару .*

Стоматологиялық емдік-профилактикалық шаралар жүргізген кезде жүкті әйелдердің отырғызу ретін ескеру керек. Әйелдің орналасу қалпы жартылай отыру (в полусидячем положении) керек, горизантальді орналасу қалпы ішастар қысымын жоғарлатады, асқазан-ішек жолдарының тегіс мускулатурасының босаңсыуы, құсу, қыжылдау, кеуде аймағының ауруы сияқты клиникалық көріністермен көрінеді. Жүрек жеткіліксіздігі, жүрек соғуы, артеральді қысым, тексеріс барысындағы өзгерістер, психоэмоциональді стресстер манипуляцияны жүргізген кезде бақылаумен, сақтықпен жүргізген дұрыс.

Қорытынды

Баланың денсаулығына жүктілік кезеңінен бастап көңіл бөлу керек. Ол үшін болашақ ата-аналар салуатты өмір салтын ұстанып, созылмалы инфекция ошақтарын, оның ішінде ауыз қуысындағы инфекция ошақтарын анықтап емдеу қажет. Сондықтан отбасының барлық мүшелері тіс жегісін және қызыл иек ауруларын емдеп, алдын алу үшін тіс дәрігеріне қаралу керек. Біз сізге жүктілік кезінде бақыт және бетіңізден күлкі кетпесін деп тілейміз.

Пайдаланылган әдебиеттер

- *Статья врача-стоматолога ЛПОН№3 Петрова М. Н.*
- *Статья стоматолога-терапевта Герцовская М.В.*
- *<http://www.medrzn.ru/beremennosti/profilaktika-stomatologicheskix-u-beremennyx/>*
- *<http://opcyar.ru/articles/>*
- *<http://stom3neft.narod.ru/index/0-60>*
- *<http://www.eurolab.ru/>*
- *<http://www.wikipedia.ru/>*

*Назарларыңызға
рахмет!*

